

A kölcsönös megfeleltetés 2011. évi új előírásai

A kölcsönös megfeleltetés egyik fontos elemének a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) ellenőrzésére 2009. január 1-től került sor Magyarországon. Másik lényeges összetevője a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) már 2004. óta kisebb-nagyobb változások mellett kötelezően betartandó a támogatások teljes lehívása érdekében. A kölcsönös megfeleltetés a mezőgazdasági támogatások elnyerésének feltételrendszere, s kapcsolatot teremt a közvetlen támogatások kifizetése és a mezőgazdasági szakterületek egyes jogszabályi kötelezettségei között.

A kölcsönös megfeleltetés követelmények kapcsán minden közvetlen kifizetésben, illetve az EMVA II. tengelyből meghatározott vidékfejlesztési támogatásokban, valamint az egyes borpiaci támogatásokban mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók kerülnek ellenőrzésre.

2009. évtől kerültek ellenőrzésre az agrártámogatások vonatkozásában a természetvédelmi, a környezetvédelmi és az állatjelölés és nyilvántartásra vonatkozó követelmények.

2011. évtől kerülnek bevezetésre és ellenőrzésre az agrártámogatások vonatkozásában a növényvédelem, az élelmiszerhigiéniai és az állategészségügyi követelmények.

A növényvédelem követelményei (JFGK 9)

A szabályozás célja:

A növények, növényi termékek megóvása károsító szervezetektől, valamint a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyek megelőzése, az ember és az állat egészségét, a környezet és a természet védelmét szolgáló intézkedések elsőbbségének biztosításával, valamint a növényvédelemmel összefüggő kémiai biztonságra vonatkozó általános szabályok betartásával (növényvédőszer).

Az ellenőrzés során vizsgálatra kerül, hogy történt-e növényvédő szer kijuttatás a gazdálkodó területén, a kijuttatás az előírások betartásával történt-e és teljesülnek-e a növényvédő szerek tárolására vonatkozó szabályok.

Követelmények:

- Csak engedélyezett szerek felhasználása megengedett.
- Felhasználás szabályai (címkén, használati utasításban, esetleg speciális engedélyben szereplő előírások betartása, növényvédő szer felhasználásához szükséges engedély megléte).
- Tárolás szabályai (zárható, elkülönített helyiség, felirat a raktáron - „Méregraktár” vagy „Növényvédő szer raktár” és „Idegeneknek belépni tilos” -, növényvédő szerek átcsomagolásának módja).
- Növényvédelmi gépekre vonatkozó előírások (megfelelő műszaki állapot).
- Dokumentáció (permetezési napló és a növényvédő szerek raktárkészletéről naprakész nyilvántartás vezetése).

Tekintettel arra, hogy 2011-től a kölcsönös megfeleltetés ellenőrzések kiterjednek a növényvédő szer használat ellenőrzésére is, az agrár-környezetgazdálkodási támogatás növényvédelmi minimumkövetelményekre vonatkozó ellenőrzések csak a növényvédelmi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtésére, kezelésére, megsemmisítésére vonatkozó előírások betartásának vizsgálatára fognak szorítkozni.

A hormonhasználat szabályai (JFGK 10)

A követelmények célja:

A hormonhasználat az Európai Unióban az élelmiszertermelés céljából tartott állatok vonatkozásában nem megengedett. A tenyészállatok vonatkozásában bizonyos kivételek vannak (terápiás, illetve tenyésztéstechnikai célból egyes anyagok használhatók), de itt is szigorított feltételek mellett. A követelmények célja az, hogy ezeknek az emberre kockázatos anyagoknak az élelmiszerbe való átkerülését elkerüljük.

A hatóság az ellenőrzés során azt vizsgálja, hogy a gazdálkodó kezelte-e haszonállatait a jogszabályban meghatározott tiltott anyagokkal, illetve tart-e vagy forgalomba hoz-e tiltott anyaggal kezelt haszonállatot. Azt is vizsgálja, hogy szabályosan végezték-e el és dokumentálták-e azokat a kezeléseket, amelyeket a jogszabály bizonyos kivételes céllal megenged elvégezni. Ezen felül megvizsgálja, hogy az élelmezés-egészségügyi várakozási időt betartották-e az ilyen kezelésen átesett állatok és termékeik forgalomba hozatala előtt.

Követelmények:

- Tiltott szerek felhasználása és tiltott anyaggal kezelt állatok és termékeik forgalmazása tilos az élelmiszertermelés céljából tartott haszonállatok esetében.
- Szakszerű felhasználás (várakozási idők betartása, kezelési/gyógyszer napló vezetése, kezelt állatok megjelölése stb.) a tenyésztés céljából tartott haszonállatok esetében.

A gazdálkodónál ellenőrizhető dokumentumok az alábbiak:

- kezelési napló / gyógyszernapló,
- az állatorvosi vény másodpéldánya (élelmiszer-termelő állatnak felírt készítmény esetén a vény 3 példányos, melyből egyet az állattartónak kell megőriznie),
- az állat vagy termékeinek forgalomba hozatalát / elszállítását igazoló dokumentumok.

Élelmiszerbiztonság (JFGK 11.)

A követelmények célja:

A gazdálkodót felelősség terheli azért, hogy az általa felhasznált anyagok és az általa forgalomba kerülő termékek élelmezési és takarmányozási szempontból biztonságosak legyenek. Alapkövetelmények az élelmiszeripari, takarmányipari vállalkozókkal szemben: biztonság, felelősség, nyomon követhetőség, átláthatóság, a szabályok betartása szükséghelyzet esetén, megelőzés, együttműködés.

Az élelmiszerbiztonságot garantálni kizárólag úgy lehet, ha az adott termék „útja” során minden egyes, a termék előállításában és szállításában részt vevő szereplő (termelők, feldolgozók, csomagolók, kereskedők stb.) azonosítható. Az azonosítás mellett azt is tudni kell, hogy ki milyen műveletet hajtott végre a terméken, milyen egyéb anyagokat használt fel előállítása vagy feldolgozása során. Ennek érdekében pontos nyilvántartást kell vezetni a beszállítókról, az értékesítésről, gyógykezelésről stb., valamint az állattartó telep higiénias követelményeinek biztosításáról (rágcsálóirtás, fertőtlenítés stb.).

A hatóság azt vizsgálja, hogy a gazdálkodó megfelel-e az élelmiszer- és takarmányhigiéniai előírásoknak.

Követelmények

- Nyomon követhetőségre vonatkozó követelmények (nyilvántartás vezetése a beszállítókról vevőkről, beérkező és kiszállított anyagokról, termékekről, címkézés, szükség esetén – amennyiben egyéb intézkedések nem elegendőek a magas szintű egészségvédelem megvalósításához – vissza kell hívni a már leszállított terméket).

- Állattartókra vonatkozó követelmények (hulladék és veszélyes anyag megfelelő tárolása, járványügyi higiéniai rend, adalékanyagok és gyógyászati készítmények helyes használata, élelmezés-egészségügyi várakozási idők betartása, a takarmány megfelelő tárolása).
- Tejtermelésre vonatkozó követelmények (az emberi fogyasztásra szánt tej jó egészségügyi állapotban, betegségtől mentes egyedtől származzon, higiénias körülmények betartása a fejés és a tej tárolása során).
- Tojástermelőkre vonatkozó követelmények (higiénias körülmények betartása, tárolás).
- Növénytermesztőkre vonatkozó követelmények (növényvédő szerek megfelelő használata, szabályos tárolás, kezelés).
- Takarmányipari vállalkozókra vonatkozó követelmények (nyilvántartás vezetés, megfelelő tárolás, csak nyilvántartott termelőtől való beszerzés).
Fontos, hogy eseti probléma során megtörténhessen a termék visszahívása, illetve a hatóság értesítése élelmiszer-biztonsági probléma esetén.
- Fontos továbbá, hogy a veszélyes anyagok tárolása, megsemmisítése az előírásoknak megfelelően történjen és a fertőzésre gyanús egyed kerüljön elkülönítésre.

Bizonyos állatbetegségek megelőzésének bejelentésének következményei (JFGK 12.-15.)

JFGK 12. Szivacsos agyvelőbántalmak (TSE) elleni védekezés

A követelmények minden haszonállat tartójára vonatkoznak (kivétel: bejelentési kötelezettség csak szarvasmarha, juh és kecske esetében van).

JFGK 13. A ragadós száj- és körömfájás bejelentése

A követelmények a szarvasmarha-, juh-, kecske- és sertéstartókra vonatkoznak.

JFGK 14. Egyes fertőző állatbetegségek bejelentése: keleti marhavész, kiskérődzők pestise, sertések hólyagos betegsége, kéknyelv betegség, szarvasok epizootiás haemorrhagiás betegsége, juh- és kecskehimlő (Capripox), hólyagos szájgyulladás, afrikai sertés pestis, bőrcsomósodás-kór, Rift-völgyi láz

A követelmények a szarvasmarha-, juh-, kecske- és sertéstartókra vonatkoznak.

JFGK 15. Kéknyelv betegség bejelentése

A követelmények a szarvasmarha-, juh-, kecske- és sertéstartókra vonatkoznak.

A követelmények célja: Az Európai Unióban az élőállatok, illetve az állati eredetű termékek az egységes piacon szinte akadály nélkül mozoghatnak, így a fertőző állatbetegségek elleni védekezés kizárólag egységes tagállami fellépés esetén biztosítható. Ezért szükséges, hogy az állattartó jelentse az állatorvos felé a betegség gyanúját illetve az elhullás tényét.

Követelmények

- Az állati eredetű fehérje tartalmú takarmányok etetésének korlátozása (TSE).
- Bejelentési kötelezettség az állatorvos felé betegség gyanúja esetén, az állatorvos által elrendelt intézkedések betartása.
- A nyomon követhetőséget biztosító dokumentumok.

További pontos információkat a www.kolcsonosmegfeleltetes.eu honlapon találhat a Kedves

Olvasó, továbbá forduljon bizalommal a Gazdálkodói Információs Szolgálat tanácsadóihoz.

Összeállította: Agócs Bernadett – ÚMVP tanácsadó

Tel: 30/ 298-2322

E-mail: agocs.bernadett@agrarkamara.hu